Dosarul nr.3-1315/2023

Republica Moldova
H O T Ă R Î R E
În numele Legii

14 decembrie 2023 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Rîşcani)
Instanţa compusă din
Preşedinte de şedinţă, judecător Vitalii Ciumac
Grefier Cristina Cibotari

Examinînd în şedinţă publică acțiunea intentată la cererea de chemare în judecată în contenciosul administrativ depusă de Ion Mîndrescu împotriva Agenției Servicii Publice privind contestarea actelor administrative,

A C O N S T A T A T:

Argumentele participanţilor la proces.

La data de 29 mai 2023 Ion Mîndrescu a înaintat acțiune de contencios administrativ împotriva Agenției Servicii Publice solicitând:

1. Anularea Deciziei din 27.04.2023 a Agenției Servicii Publice (Serviciul cadastral teritorial Anenii Noi) de respingere a cererii de înregistrare a bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor.
2. Obligarea Agenției Servicii Publice (Serviciul cadastral teritorial Anenii Noi) de a executa hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi (sediul central) nr. 2p/s-847/21 din 28 decembrie 2021, cu achitarea de către petiționarul Ion Mîndrescu a serviciilor cadastrale de înregistrare.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că, la data de 21 decembrie 2020, s-a adresat către notarul Lilia Capațînă situat or. Anenii Noi, str. Chișinăului 10, cu cerere cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii, prin intrarea în posesiune de către soțul supraviețuitor Ion Mîndrescu asupra patrimoniului succesoral rămas după decesului soției sale Svetlana Mîndrescu, precum și eliberarea certificatului de moștenitor legal asupra bunurilor succesorale nr. cadastral *****, *****, *****, *****, și anume: teren pentru construcție cu suprafața 0,1700 ha, construcție locativă cu suprafața de 93,7 m.p., beci cu suprafața de 16,3 m.p., șura cu suprafața de 20,4 m.p. situate în satul Salcia com. Botnărești r-nul Anenii Noi. Dat fiind refuzul notarului în cauză în admiterea solicitărilor înaintate, a fost nevoit să se adreseze în instanța de judecată competentă, în vederea apărării intereselor sale legitime pe cale judiciară. Astfel, potrivit Hotărîrii Judecătoriei Anenii Noi (sediul central) nr.2p/s-847/21 din 28 decembrie 2021, Judecător Andrei Cașcaval, a fost admisă cererea înaintată de Ion Mîndrescu, persoane interesate Liuba Dubrovin, Serviciul Fiscal de Stat, cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii,

fiind constatat faptul acceptării succesiunii de către (Dubrovin) Svetlana Mîndrescu, asupra terenului pentru construcție cu suprafața 0,1700 ha, construcție locativă cu suprafața de 43 m.p., beci cu suprafața de 16,3 m.p., șura cu suprafața de 20,4 m.p., cu nr. cadastral *****, *****, *****, ***** situate în satul Salcia com. Botnărești r-nul Anenii Noi, după decesul lui Malana Gore, ce a survenit la 15.02.1989, în satul Salcia com. Botnărești r-nul Anenii Noi, cît și fiind constatat faptul acceptării succesiunii de către Ion Mîndrescu, asupra terenului pentru construcție cu suprafața 0,1700 ha, construcție locativă cu suprafața de 43 m.p., beci cu suprafața de 16,3 m.p., șura cu suprafața de 20,4 m.p., cu nr. cadastral *****, *****, *****, ***** situate în satul Salcia com. Botnărești r-nul Anenii Noi, după decesul lui (Dubrovin) Svetlana Mîndrescu, ce a survenit la data de 26.02.2017, în s. Salcia com. Botnărești r-nul Anenii Noi. În acest sens, în conformitate cu prevederile art.285 alin.(2) CPC, care dispune că, hotărîrea judecătorească este un document ce confirmă faptul constatat, servește drept temei pentru înregistrarea, după caz, a faptului în organele respective, după rămînerea irevocabilă a hotărîrii, fără a substitui documentele pe care aceste organe le eliberează. În vederea executării hotărîrii judecătorești sus menționate, la data de 27.04.2023 a înaintat respectiv cerere către Agenția Servicii Publice - SCT Anenii Noi cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor, însă spre regret, la aceeași data de 27.04.2023 registratorul SCT Anenii Noi, în persoana Cristinei Berzoi a decis respingerea cererii pe motiv că, citat: ”prin hotărîrea dată se constată faptul acceptării succesiunii și nicidecum a înregistrării dreptului de proprietate. Conform art. 509 alin. (2) Cod Civil, hotărîrea judecătorească trebuie să fie translativă de proprietate, și atunci urmează să fie înregistrată în Registrul bunurilor imobile, fiind definitivă și irevocabilă”. La fel, potrivit deciziei respective, s-a indicat că, aceasta este cu drept de atac în termen de 30 zile la registratorul din cadrul ASP sau în instanța de contencios administrativ competentă (Judecătoria Chișinău). La caz, hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi (sediul central) nr.2p/s-847/21 din 28 decembrie 2021, a devenit definitivă și irevocabilă la 28.01.2022, iar prin respingerea cererii de înregistrare din partea pîrîtului, se atestă cu certitudine faptul unui refuz ilegal, arbitrar și neîntemeiat în vederea executării documentului executoriu respectiv. Instanța de judecată a acceptat faptul acceptării succesiunii de către petiționar asupra bunurilor imobile prin hotărîre de judecată definitivă și irevocabilă, ceea ce nu contravine nicidecum art.509 alin.(2) Cod civil după cum consideră eronat și o confundă registratorul SCT Anenii Noi, or hotărîrile de judecată adoptate în procedură specială, în mod expres prevăd faptul la art.285 alin.(2) Cod de procedură civilă, că sunt un document ce confirmă faptul constatat și servește drept teniei pentru înregistrarea, după caz, a faptului în organele respective, după rămînerea irevocabilă a hotărîrii, fără a substitui documentele pe care aceste organe le eliberează, ceea ce presupune că, bunurile imobile la caz, asupra cărora s-a constatat faptul acceptării succesiunii urmează a fi înregistrate la organul cadastral competent după petiționar, însă acest serviciu nu implică un serviciu gratuit, ci contra plată a serviciului, pe care petiționarul Mîndrescu Ion nu a refuzat să o efectueze. La concluzia în cauză, urmează a fi ținut cont inclusiv și de răspunsul oficial al judecătorului Judecătoriei Anenii Noi, Andrei Cașcaval nr.2p/s-847/21 din 07.12.2022, care a indicat expres că, citat: ”în cazul adoptării unei hotărîri de constatare a unor fapte cu valoare juridică precum este și în speța dată, legea nu prevede necesitatea eliberării titlului executoriu, deoarece hotărîrea în sine, prin prisma normelor enunțate supra, reprezintă un act obligatoriu pentru autoritățile publice, persoanele fizice și juridice și se execută pe întreg teritoriu al Republicii Moldova”. Titlul executoriu se eliberează, doar atunci cînd legea prevede expres necesitatea dată în vederea punerii în executare silită a unei obligații civile, pe cînd adoptarea unei hotărîri de constatare a unor fapte cu valoare juridică, nu implică existența unui litigiu de drept, respectiv nici existența unei obligații civile,

însă în virtutea caracterului obligatoriu al actului judecătoresc conform art. 16 Cod de procedură civilă, servește temei conform art.285 alin.(2) Cod de procedură civilă pentru înregistrarea la organele competente.

Dat fiind faptul că, instanța de judecată prin hotărîre de judecată definitivă și irevocabilă a constatat faptul acceptării succesiunii de către petiționarul Ion Mîndrescu asupra bunurilor imobile, aceasta în mod corespunzător servește temei de înregistrare a bunurilor respective la organul cadastral competent. Controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile Codului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii, întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează respectivul control. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este prestabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor și exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept. Reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitor și care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată. În mod legal, probarea legalității actului administrativ adoptat, intră în sarcina pîrîtului, iar în speță se constată cu certitudine faptul că, obligația în cauză nu a fost îndeplinită de pîrît, or probe concludente și utile care ar demonstra legalitatea și temeinicia refuzului organului cadastral teritorial Anenii Noi de a executa hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi (sediul central) nr.2p/s-847/21 din 28 decembrie 2021, definitivă și irevocabilă la 28.01.2022, nu există, iar rezervele formulate de pîrît în conținutul actului administrativ față de hotărîrea de judecată respectivă, nu pot fi justificate nicicum. În drept, potrivit art. 10 alin.(1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public. Conform art. 11 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile - actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat. Potrivit art. 17 din Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă. Potrivit art.20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod. În corespundere cu prevederile art. 189 alin.(1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Prin **referința** Agenției Servicii Publice s-a remarcat că, reclamantul Ion Mîndrescu a înaintat cerere de chemare în judecată către Agenția Servicii Publice, privind anularea deciziei registratorului SCT Anenii Noi din 27.04.2023, executarea hotărîrii judecătoriei Anenii Noi din 28.12.2021. Cererea de chemare în judecată nu o recunoaște din al cărui fapt solicită respingerea acesteia integral. Conform cererii cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și a drepturilor

asupra lor din 27.04.2023, depusă la Serviciul Cadastral Teritorial Anenii Noi, Ion Mîndrescu a solicitat înregistrarea terenului și casei din s. Salcia, r. Anenii Noi, numărul cadastral *****, fiind anexată hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 28.12.2021. Prin decizia registratorului SCT Anenii Noi din 27.04.2023, a fost respinsă cererea de înregistrare a bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor, fiind invocate prevederile art. 31, alin. (1), lit. c) și lit. d), alin. (2) și alin. (3) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25.02.1998. Ca motivare a emiterii deciziei de refuz, registratorul a reflectat faptul imposibilității efectuării înregistrării dreptului de proprietate, întrucât, prin hotărârea anexată se constată faptul acceptării succesiunii și nicidecum a înregistrării dreptului de proprietate. Conform prevederilor art. 509, alin. 2 Cod civil, dreptul de proprietate se poate dobândi, în condițiile legii, prin ocupațiune, act juridic, succesiune, accesiune, uzucapiune, precum și prin hotărâre judecătorească atunci când aceasta este translativă de proprietate ca efect al dobândirii cu bună-credință.

Suplimentar, reclamantul a mai înaintat o astfel de cerere SCT Anenii Noi la data de 28.02.2022, fiind respinsă în temeiul prevederilor art. 31, alin. (1), lit. b) și c), alin. 2 și alin. (3) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25.02.1998. Atrage atenția la faptul că, decizia registratorului SCT Anenii Noi din 28.02.2022 nu a fost contestată rămânând în vigoare. Reieșind din conținutul normelor reflectate în textul de mai sus, reclamantul neîntemeiat a înaintat acțiunea față de Agenția Servicii Publice. În contextul celor reflectate cererea de chemare în judecată este neîntemeiată și urmează a fi respinsă ca fiind înaintată față de subiectul necorespunzător.

În ședința de judecată Ion Mândrescu a pledat pentru admiterea integrală a acțiunii.

În ședința de judecată, reprezentantul Agenției Servicii Publice nu a recunoscut acțiunea și a solicitat respingerea ei ca neîntemeiată. Poziția *in extenso* a fost materializată în referința anexată la materialele cauzei.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile participanților prezenți la proces, analizând piesele dosarului prin prisma rigorilor art. 130 din Codul de procedură civilă prin coraportare la prevederile legale ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată ajunge la concluzia că acțiunea dedusă judecății este întemeiată și urmează a fi admisă din următoarele considerente.

Potrivit art. 93 din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În acord cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169–171.

Conform art. 219 din Codul administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

Conform art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art. 121 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

În fapt, la data de 21 decembrie 2020, Ion Mîndrescu s-a adresat către notarul Lilia Capaţînă situat or. Anenii Noi, str. Chișinăului 10, cu cerere cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii, prin intrarea în posesiune de către soțul supraviețuitor Ion Mîndrescu asupra patrimoniului succesoral rămas după decesului soției sale Svetlana Mîndrescu, precum și eliberarea certificatului de moștenitor legal asupra bunurilor succesorale nr. cadastral *****, *****, *****, *****, și anume: teren pentru construcție cu suprafața 0,1700 ha, construcție locativă cu suprafața de 93,7 m.p., beci cu suprafața de 16,3 m.p., șura cu suprafața de 20,4 m.p. situate în satul Salcia com. Botnărești r-nul Anenii Noi.

Dat fiind refuzul notarului în cauză în admiterea solicitărilor înaintate, Ion Mîndrescu a fost nevoit să se adreseze în instanța de judecată competentă, în vederea apărării intereselor sale legitime pe cale judiciară.

Prin Hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi (sediul central) nr.2p/s-847/21 din 28 decembrie 2021, Judecător Andrei Cașcaval, a fost admisă cererea înaintată de Ion Mîndrescu, persoane interesate Liuba Dubrovin, Serviciul Fiscal de Stat, cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii, fiind constatat faptul acceptării succesiunii de către (Dubrovin) Svetlana Mîndrescu, asupra terenului pentru construcție cu suprafața 0,1700 ha, construcție locativă cu suprafața de 43 m.p., beci cu suprafața de 16,3 m.p., șura cu suprafața de 20,4 m.p., cu nr. cadastral *****, *****, *****, ***** situate în satul Salcia com. Botnărești r-nul Anenii Noi, după decesul lui Malana Gore, ce a survenit la 15.02.1989, în satul Salcia com. Botnărești r-nul Anenii Noi, cît și fiind constatat faptul acceptării succesiunii de către Ion Mîndrescu, asupra terenului pentru construcție cu suprafața 0,1700 ha, construcție locativă cu suprafața de 43 m.p., beci cu suprafața de 16,3 m.p., șura cu suprafața de 20,4 m.p., cu nr. cadastral *****, *****, *****, ***** situate în satul Salcia com. Botnărești r-nul Anenii Noi, după decesul lui (Dubrovin) Svetlana Mîndrescu, ce a survenit la data de 26.02.2017, în s. Salcia com. Botnărești r-nul Anenii Noi.

În vederea executării hotărîrii judecătorești sus menționate, la data de 27.04.2023 Ion Mîndrescu a înaintat respectiv cerere către Agenția Servicii Publice - SCT Anenii Noi cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor, însă spre regret, la aceeași data de 27.04.2023 registratorul SCT Anenii Noi, în persoana Cristinei Berzoi a decis respingerea cererii pe motiv că, citat: ”prin hotărîrea dată se constată faptul acceptării succesiunii și nicidecum a înregistrării dreptului de proprietate.

Conduita autorității publice pârâte a determinat reclamantul să înainteze acțiune în instanța de judecată competentă.

Verificând acțiunile întreprinse de reclamant în promovarea drepturilor și intereselor sale legitime, în corelare cu cadrul legal abordat supra, instanța de judecată constată cu certitudine că acesta a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni, inter alia, s-a încadrat în termenul legal și a revendicat drepturi subiective vătămate, de altfel, temeiuri de inadmisibilitate regăsite la art. 207 din Codul administrativ nu au fost identificate.

Efectuând controlul judiciar al actului contestat și revendicărilor înaintate din perspectiva argumentelor participanților la proces, în limitele obiectului acțiunii și cercetând din oficiu situația de fapt și de drept a cauzei deduse judecății, instanța conchide că actul contestat urmează a fi anulat și cerințele satisfăcute, având în vedere motivele ce succed.

În concordanță cu art. 3 din Codul administrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

În corespundere cu art. 6 din Codul administrativ, procedura administrativă este activitatea autorităţilor publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condiţiilor, pregătirea şi întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părţi ale procedurii administrative.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit art. 11 din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terţii, ale căror drepturi sunt afectate de actul administrativ individual, nu sunt destinatarii acestuia.

Un act administrativ de acordare periodică a prestaţiilor materiale sau băneşti este un act administrativ individual prin care o astfel de prestaţie se acordă pentru un număr determinat sau nedeterminat de perioade succesive.

În acord cu art. 16 din Codul administrativ, dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziţie legală. Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

Potrivit art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 18, 19, 20 din Codul administrativ, Interesul public vizează ordinea de drept, democraţia, garantarea drepturilor şi a libertăţilor persoanelor, precum şi obligaţiile acestora, satisfacerea necesităţilor sociale, realizarea competenţelor autorităţilor publice, funcţionarea lor legală şi în bune condiţii. Cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative. Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 21 din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

Conform art. 29 din Codul administrativ, orice măsură întreprinsă de autorităţile publice prin care se afectează drepturile sau libertăţile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporţionalităţii. O măsură întreprinsă de autorităţile publice este proporţională dacă : a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autorităţile publice este una rezonabilă dacă ingerinţa produsă prin ea nu este disproporţională în raport cu scopul urmărit.

Art. 70 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, prescrie că dacă iniţiază o procedură administrativă din oficiu, autoritatea publică informează în scris participanţii despre aceasta în decursul unui termen rezonabil. Dacă iniţiază o procedură administrativă la cerere şi la procedură participă şi alte persoane, autoritatea publică îi informează în scris, în decursul unui termen rezonabil, despre procedura iniţiată.

Potrivit art. 118 din Codul administrativ, motivarea este operaţiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii.

Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde:

a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul;

b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreţionar, dacă este cazul;

c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului final al actului etc.

Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia.

Motivarea nu este obligatorie în cazul în care:

a) autoritatea publică admite o petiţie în totalitate fără ca prin decizia de soluţionare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane;

b) acest lucru este prevăzut expres de lege; sau

c) autoritatea publică emite acte administrative individuale de acelaşi fel într-un număr mai mare sau automatizat şi, conform circumstanţelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare.

În acord cu art. 120 din Codul administrativ, un act administrativ individual emis sau confirmat în scris trebuie să cuprindă:

a) numele/denumirea autorităţii publice care a emis actul administrativ;

b) numele colaboratorului autorităţii publice care a emis actul administrativ;

c) numele destinatarului actului administrativ;

d) data la care a fost emis actul administrativ;

e) decizia luată (partea dispozitivă a actului administrativ);

f) motivarea deciziei luate, inclusiv indicarea actelor normative pentru a căror punere în aplicare se emite actul administrativ;

g) decizia cu privire la cheltuieli;

h) informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac;

i) semnătura colaboratorului autorităţii publice care a emis actul administrativ.

Prin derogare de la prevederile alin. (1) lit. b) şi i), în cazul unui act administrativ individual scris emis în mod automatizat, pot lipsi datele despre nume şi semnătură. Pentru indicarea conţinutului pot fi utilizate semne-cheie dacă, în baza explicaţiilor făcute în acest sens, persoana căreia îi este destinat actul administrativ sau care este afectată de acesta poate recunoaşte clar conţinutul actului administrativ.

Potrivit art. 137 din Codul administrativ, în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Daca autoritatea publică poate decide discreţionar şi doar una din mai multe consecinţe juridice este legală, atunci dreptul discreţionar al autorităţii publice se reduce la alegerea consecinţei juridice/soluţiei legale.

Stările de fapt identice în esenţă se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv.

Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreţionar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să îşi exercite dreptul discreţionar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenţionează să îşi schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreţionar în cazuri similare.

Art. 27 din Legea cadastrului bunurilor imobile, în registrul bunurilor imobile se efectuează înregistrări, înregistrări provizorii şi notări.

Se înregistrează drepturile reale, precum şi drepturile indicate la art.4 alin.(5), în continuare – *drepturi supuse înregistrării*.

Se înregistrează provizoriu drepturile supuse înregistrării sub condiţia justificării lor ulterioare.

Notarea se referă la înscrierea drepturilor de creanţă, a faptelor sau a raporturilor juridice care au legătură cu bunurile imobile înregistrate în registrul bunurilor imobile.

Înregistrarea provizorie şi notarea se efectuează numai în cazurile prevăzute de lege.

Înregistrarea provizorie se transformă în înregistrare în baza documentelor ce confirmă justificarea înregistrării provizorii în următoarele situaţii:

a) în cazul dreptului afectat de o condiţie suspensivă sau rezolutorie, precum şi în cazul în care ambele părţi au consimţit doar asupra unei înregistrări provizorii, justificarea înregistrării provizorii se face în baza declaraţiei titularului dreptului înregistrat, autentificată notarial sau

semnată în faţa registratorului, dacă legea nu prevede altfel. Dacă înregistrarea provizorie a fost condiţionată de ridicarea sechestrului sau interdicţiei, stipulată expres în actul juridic de dispoziţie, justificarea se face în baza actelor justificative care servesc drept temei pentru radierea sechestrului sau interdicţiei. În cazul dreptului de proprietate înregistrat provizoriu în temeiul contractului de leasing, justificarea înregistrării provizorii se face, la cererea persoanei interesate, în baza actului eliberat de locator care confirmă executarea integrală a obligaţiilor, a cărui autentificare notarială nu este obligatorie;

b) în cazul dreptului înregistrat provizoriu în temeiul hotărârii judecătoreşti definitive sau în privinţa căreia s-a dispus executarea imediată, justificarea înregistrării provizorii se face în temeiul hotărârii judecătoreşti irevocabile prin care persoana a fost obligată la transmiterea, constituirea sau stingerea dreptului supus înregistrării;

c) în cazul dreptului înregistrat provizoriu în temeiul hotărârii judecătoreşti prin care s-a admis cererea de uzucapiune, justificarea înregistrării provizorii se face în temeiul hotărârii judecătoreşti definitive;

d) în cazul bunurilor imobile în construcţie (bunuri viitoare), justificarea înregistrării provizorii se face în baza actului de predare-primire a unităţii, întocmit după darea în exploatare în care vânzătorul îşi exprimă expres acordul la justificarea dreptului înregistrat provizoriu al cumpărătorului, iar în cazul în care, potrivit contractului de vânzare-cumpărare, vânzătorul şi-a rezervat proprietatea până la achitarea de către cumpărător a 95% din preţul contractului, şi în baza confirmării despre achitarea sumei;

e) în cazul dreptului înregistrat provizoriu din cauză că greva un alt drept înregistrat provizoriu, justificarea înregistrării provizorii se face în baza actului care justifică înregistrarea provizorie a dreptului pe care îl grevează.

Transformarea înregistrării provizorii în înregistrare se face la cererea titularului dreptului înregistrat provizoriu sau a altei persoane interesate, dacă legea nu prevede altfel. În cazul justificării înregistrării provizorii, dreptul înregistrat şi toate celelalte drepturi înregistrate provizoriu în raport cu dreptul înregistrat, notările în raport cu dreptul înregistrat, inclusiv măsurile de asigurare aplicate în vederea asigurării încasării de datorii, se vor radia din oficiu. Dacă, în legătură cu înregistrarea provizorie, sunt notate măsuri de asigurare pentru datorii, justificarea se face cu menţinerea măsurilor de asigurare. Dacă sunt notate măsuri de asigurare în legătură cu anularea actului care a servit drept temei pentru înregistrarea provizorie, măsuri de asigurare în legătură cu dreptul înregistrat sau cu cel înregistrat provizoriu care interzic efectuarea modificărilor în registrul bunurilor imobile sau alte măsuri de asigurare care împiedică efectuarea înregistrării, înregistrarea se va efectua doar după radierea măsurilor de asigurare în temeiul actelor ce servesc drept temei pentru radiere.

În cazul în care înregistrarea provizorie nu se justifică, radierea acesteia se va face cu consimţământul titularului dreptului înregistrat provizoriu sau în temeiul hotărârii judecătoreşti irevocabile, dacă legea nu prevede altfel. Concomitent cu radierea dreptului înregistrat provizoriu care nu s-a justificat, registratorul va radia din oficiu înregistrările provizorii şi notările condiţionate de justificarea înregistrării provizorii, inclusiv măsurile de asigurare notate în legătură cu dreptul înregistrat provizoriu.

Toate înscrierile cu privire la bunurile imobile se identifică în registrul bunurilor imobile prin numărul cadastral al bunurilor imobile.

Fiecărei înscrieri în registrul bunurilor imobile i se conferă un număr.

Conform art. 28 alin. (1) lit. d) din Legea cadastrului bunurilor imobile, înregistrarea dreptului asupra bunului imobil se face în temeiul următoarelor documente: hotărîrile instanţei de judecată.

Art. 509 alin. (2) din Codul civil, dreptul de proprietate se poate dobîndi, în condiţiile legii, prin ocupaţiune, act juridic, succesiune, accesiune, uzucapiune, precum şi prin hotărîre judecătorească atunci cînd aceasta este translativă de proprietate ca efect al dobîndirii cu bună-credinţă.

Instanța consideră oportun de a efectua o incursiune în materia efectelor și caracterelor juridice intrinseci ale hotărârilor judecătorești, relevând următoarele.

Puterea de lucru judecat a unei hotărâri judecătorești semnifică faptul că o acțiune nu poate fi judecată în mod definitiv decât o singură dată (bis de eadem re ne sit actio), iar hotărârea este prezumată a exprima adevărul și nu trebuie să fie contrazisă de o alta hotărâre (res judicata pro veritate habetur). Efectul de „lucru judecat" al unei hotărâri judecătorești are doua accepțiuni:

Stricto sensu semnifică autoritatea de lucru judecat (bis de eadem), care face imposibilă judecarea unui nou litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri (exclusivitatea).

Lato sensu semnifică puterea de lucru judecat (res judicata), care presupune că hotărârea beneficiază de o prezumție irefragabilă că exprimă adevărul și că nu trebuie contrazisă de o altă hotărâre (obligativitatea).

Existența unei hotărâri judecătorești poate fi invocată în cadrul unui alt proces judiciar, cu autoritate de lucru judecat, atunci când se invocă exclusivitatea hotărârii judecătorești (art. 265 lit. b) din Codul de procedură civilă), sau cu putere de lucru judecat, când se invocă obligativitatea sa (art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă), fără ca în cel de-al doilea proces să fie aceleași părți, să se discute același obiect, pe aceleași temeiuri. Pentru a se invoca obligativitatea unei hotărâri judecătorești irevocabile privind soluționarea unui litigiu nu este necesară existența triplei identități de părți, temei și obiect, ci este necesară doar probarea identității între problema soluționată irevocabil și problema dedusă judecății, instanța de judecată fiind ținută să pronunțe aceeași soluție, deoarece, în caz contrar s-ar ajunge la situația încălcării componentei *res judicata*.

Este evident că raționamentele instanțelor de judecată materializate în actele judiciare trebuie luate în considerare, acceptate și respectate necondiționat de orice persoană fizică sau juridică, de drept public sau privat, inclusiv de instanțele de judecată sesizate să examineze chestiuni similare, conexe sau tangențiale cu cele examinate anterior de instanțele de judecată sub auspiciile *res judecata*, reiterând în acest sens art. 16 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă combinat cu art. 195 din Codul administrativ - hotărârile, încheierile, ordonanţele şi deciziile judecătoreşti definitive, precum şi dispoziţiile, cererile, delegaţiile, citaţiile, alte adresări legale ale instanţei judecătoreşti, sunt obligatorii pentru toate autorităţile publice, asociaţiile obşteşti, persoanele oficiale, organizaţiile şi persoanele fizice şi se execută cu stricteţe pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Neexecutarea nemotivată a actelor judecătoreşti, dispoziţiilor, cererilor, delegaţiilor, citaţiilor, altor adresări legale, precum şi lipsa de consideraţie faţă de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod şi în alte legi. Principiul fundamental regăsit și la art. 120 din Constituția Republicii Moldova care statuează că, este obligatorie respectarea sentinţelor şi a altor hotărâri definitive ale instanţelor judecătoreşti, precum şi colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentinţelor şi a altor hotărâri judecătoreşti definitive.

Fiind un act de dispoziţie a primei instanţe, hotărârea judecătorească este un act procesual emis în formă scrisă cu caracter individual, autoritar şi obligatoriu, adoptat de către instanţa de judecată în baza legislaţiei în vigoare în procesul examinării şi soluţionării pricinilor civile. Hotărârea judecătorească este scopul final spre care tind părţile în litigiu şi în mod firesc acest act dispoziţional al judecăţii produce o serie de efecte juridice.

Ca prim efect juridic o hotărâre judecătorească dezînvesteşte instanţa de judecare a cauzei, ceea ce înseamnă că judecătorii care s-au pronunţat asupra conflictului dintre părţi nu mai pot reveni asupra soluţiei date.

Conform legislaţiei autohtone, o hotărâre judecătorească dobândeşte puterea lucrului judecat dacă produce unele efecte juridice: exclusivitatea, prejudicialitatea, obligativitatea, executorialitatea.

Exclusivitatea determină imposibilitatea adresării repetate în judecată a aceloraşi părţi, precum şi a succesorilor lor în drepturi cu aceleaşi pretenţii, în baza aceloraşi temeiuri.

Prejudicialitatea face imposibilă o altă apreciere într-un alt proces a faptelor şi raporturilor juridice care au fost deja stabilite prin hotărâre judecătorească.

Obligativitatea hotărârii judecătoreşti atestă imperativitatea respectării ei indiferent cui este adresată, indiferent dacă place sau nu place, indiferent dacă persistă acordul sau dezacordul celor cărora este destinată.

Executorialitatea semnifică posibilitatea de a pune în executare silită hotărârea pronunţată de către instanţă dacă ea nu se executată benevol.

La caz, hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi (sediul central) nr.2p/s-847/21 din 28 decembrie 2021, a devenit definitivă și irevocabilă la 28 ianuarie 2022, pe cale de consecință, hotărârea vizată a întrunit plenar caracterele juridice abordate mai sus.

Actul judecătoresc nominalizat reprezintă un produs al unei proceduri judiciare speciale reglementate în lumina Capitolului XXIV din Codul de procedură civilă – Constatarea faptelor care au valoare juridică.

Dispoziția art. 285 din Codul de procedură civilă statuează franc, în hotărîrea judecătorească se indică faptul constatat de instanţă, scopul constatării, probele de constatare a faptului şi organul care urmează să execute hotărîrea emisă. Hotărîrea judecătorească este un document ce confirmă faptul constatat, serveşte drept temei pentru înregistrarea, după caz, a faptului în organele respective, după rămînerea irevocabilă a hotărîrii, fără a substitui documentele pe care aceste organe le eliberează.

Prin urmare, prin efectul legii, Agenția Servicii Publice era obligată să dea curs cererii reclamantului Ion Mîndrescu și să emită decizia privind executarea hotărîrii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) nr. 2p/s-847/21 emisă la 21 decembrie 2021.

În temeiul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.art.224 -225 din Codul administrativ, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se admite cererea de chemare în judecată în contenciosul administrativ depusă de Ion Mîndrescu.

Se anulează Decizia Registratorului din cadrul Agenției Servicii Publice din 27.04.2023 cu privire la refuzul înregistrării bunurilor imobile și drepturilor asupra lor.

Se obligă Agenția Servicii Publice să emită actul administrativ individual favorabil privind executarea Hotărîrii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) nr.2p/s-847/21 emisă la 21.12.2021.

Hotărîrea cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani).

Preşedinte de şedinţă, judecător Vitalii Ciumac